T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/528
KARAR NO : 2019/771
KARAR TR: 25.11.2019

ÖZET : Davacının, Uludağ Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmakta iken istifa etmesi üzerine, daha önce yurtdışında doktora yapmak üzere görevlendirilmesi sebebiyle imzaladığı yüklenme ve kefalet senetlerinin iptali ile mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : A.F.Ü.
Vekili : Av. Ü.B.
Davalı : Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. M.G.

O L A Y: Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken istifa ettiğini, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 33. maddesi uyarınca yurt dışında doktora yapmak üzere görevlendirilmesi nedeniyle imzaladığı Yurt Dışına Gönderilen Kamu Personeline Mahsus Yüklenme Senedi ve Muteber İmzalı Müteselsil Kefalet Senetlerinin iptali ve mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebini içeren Bakırköy 40. Noterliği'nce onaylı 08.02.2019 tarih ve 04090 yevmiye numaralı ihtarname ile yapmış olduğu başvurunun reddine ilişkin 06.03.2019 tarih ve 8673 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idare vekilince adli yargının görevli olduğu ileri sürerek, görev itirazında bulunulmuştur.

BURSA 2. İDARE MAHKEMESİ 30.5.2019 gün ve E:2019/393 sayı ile, davacının yurt dışına çıkarken imzalamış olduğu yüklenme ve kefalet senetlerinin, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca yurt dışında bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki önemli etkisi göz önüne alındığında, davacının yüklenme ve kefalet senetlerini idare ile eşit düzeyde, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığının kabulü mümkün olmadığından, yüklenme ve kefalet senetlerinin icrası aşamasında ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlığın bulunduğundan söz etmeye olanak bulunmadığının, davacının yüklenme ve kefalet senetlerinin iptali ile mecburi hizmet yükümlüğünün kaldırılması için yaptığı başvurunun reddedilerek idare tarafından kamu gücüne dayanılarak ve tek yanlı irade ile kurulan yüklenme ve kefalet senedinde yer alan yaptırımların uygulanmasına ilişkin işleminin iptali istemiyle açılan bu davanın, yargısal denetiminin idare hukukuna ait ilkeler gözönünde bulundurulduğunda idari yargı yerince yapılmasının zorunlu olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazının reddi ile, mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiştir.

Davalı idare vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyasının onaylı örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Taahhütname ve kefalet senetlerinin, davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, davacının kefalet senetlerinin iptali ve mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: Araştırma görevlilerinin, 2547 sayılı Yasa uyarınca bir üniversite adına bir diğer üniversitede lisansüstü eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önünde bulundurulduğunda davacının, taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlığınbulunmadığı; daha açık bir ifade ile uyuşmazlığın, ödenmesi gereken tutara ilişkin olmadığı, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi hizmet, atanma, ilişik kesme gibi hususlardan kaynaklandığı dikkate alındığında, Yönetmelik uyarınca 2547 sayılı Yasanın 35. maddesine göre yapılacak görevlendirmelerde idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargının görevli bulunduğu gerekçesiyle,2247 sayılı Yasanın 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONI Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan25.11.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığındangörev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli old yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, Uludağ Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmakta iken istifa etmesi üzerine, daha önce yurtdışında doktora yapmak üzere görevlendirilmesi sebebiyle imzaladığı yüklenme ve kefalet senetlerinin iptali ile mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, "Araştırma Görevlileri" Başlıklı 33. Maddesinde;

"a) (Değişik: 12/8/1986 - KHK 260/3 md.) Araştırma görevlileri, yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen ilgili diğer görevleri yapan öğretim elemanıdır. Bunlar ilgili anabilim veya anasanat dalı başkanlarının önerisi, Bölüm Başkanı, Dekan, enstitü, yüksekokul veya konservatuvar müdürünün olumlu görüşü üzerine rektörün onayı ile araştırma görevlisi kadrolarına en çok üç yıl süre ile atanırlar; atanma süresi sonunda görevleri kendiliğinden sona erer.(Ek cümle: 21/4/2005 – 5335/10 md.) Bunlar aynı usulle yeniden atanabilirler.

Lisans üstü eğitim - öğretim için yurt dışına gönderilecek araştırma görevlileri ile ilk defa bu amaçla bu göreve atanacaklarda aranacak nitelikler ve diğer hususlar Yükseköğretim Kurulunca tespit edilir.

(Değişik: 9/4/1990 - KHK - 418/23 md.; İptal: Ana. Mah'nin 5/2/1992 tarih ve E.

1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994-KHK-527/16 md.) Lisansüstü eğitim - öğretim için yurtdışına gönderilecek araştırma görevlileri hakkında yukarıdaki atama süresi ile ilgili hüküm uygulanmaz. Bu gibilerin öğrenim ücretleri ve yollukları dahil her çeşit sosyal ve diğer giderleri bağlı bulundukları üniversitelerin personel giderleri içerisinde açılacak özel tertipden ödenir. Lisansüstü eğitim - öğretim için yurt dışına gönderilen araştırma görevlileri kadrolarında bırakılırlar ve (Burslu gidenlerin biryılı aşan süreleri ile şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kurumlarınca kendilerine aylıksız izin verilmesi uygun görülenler hariç) aylık ve diğer her türlü ödemelerin kanuni kesintilerin sonra kalan net tutarının % 6O'ını kurumlarından alırlar. Bunlardan kurumlarınca gönderilenlere, 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun hükümlerine göre aynı ülkede bulunan öğrencilere verilen tahsisat tutarında ayrıca ödeme yapılır. Burslu gidenlerin aldıkları burs miktarları bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir. Bunların okul ücretleri ile eğitim ve öğretime başlayabilmeleri için zorunlu olan kurs ücretleri karşılanır. Kitap ve kırtasiye bedelleri ile diğer eğitim ve öğretim giderlerini karşılamak için her yıl Mart ve Eylül aylarında iki eşit taksitte ödenmek üzere birer aylıkları tutarında ek ödenek verilir.

b) (Mülga: 22/2/2018-7100/7 md.)

c) (Mülga: 22/2/2018-7100/7 md.)

d) (Mülga: 22/2/2018-7100/7 md.)

e) (Mülga: 22/2/2018-7100/7 md.)" hükmüne;

Aynı Kanunun "Öğretim elemanı yetiştirme" başlıklı 35. maddesinde; "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

(Ek fikra: 17/8/1983 - 2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

(Ek fikra: 17/8/1983 - 2880/18 md.) Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. (Ek cümle: 19/11/2014-6569/26 md.) Bu mecburi hizmet, eş durumu ve sağlık mazeretleri hariç olmak üzere başka yükseköğretim kurumlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarında yerine getirilemez. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Yönetim ve Organizasyon Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak görev yapan davacının 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 33. maddesi uyarınca doktora eğitimi yapmak üzere 20.08.2009 tarihinde (1) yıllığına Amerika Birleşik Devletleri'nde görevlendirildiği, ilgili Kanun hükümleri uyarınca yapılan süre uzatımları ile toplam (4) yıl Amerika Birleşik Devletleri'nde görev yaptığı, davacının görev süresinin bitiminde (2) yıl ücretsiz izin kullandıktan sonra 26.08.2015 tarihinde davalı idare bünyesinde araştırma görevlisi olarak görevine devam etmekte iken 04.09.2018 tarihinde istifa etmesi üzerine yurt dışında doktora yapmak üzere görevlendirilmesi nedeniyle düzenlenen Yurt Dışına Gönderilen Kamu Personeline Mahsus Yüklenme Senedi ve Muteber İmzalı Müteselsil Kefalet Senetlerinin iptali ve mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebini içeren başvurusunun davalı idarenin 06.03.2019 tarih ve 8673 sayılı işlemi ile; imzalamış olduğu yüklenme senedi uyarınca mecburi hizmet süresi olduğundan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 94. maddesi uyarınca fiilen döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafların aynı döviz cins ve miktarı üzerinden ödeme yükümlülüğü bulunduğundan bahisle reddi üzerine 06.03.2019 tarih ve 8673 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında, anılan taahhüt ve kefalet senedinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Bursa 2. İdare Mahkemesinin 30.5.2019 tarih ve E:2019/393 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nı BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Bursa 2. İdare Mahkemesinin 30.5.2019 tarih ve E:2019/3 sayılı GÖREVLİLİKKARARININ KALDIRILMASINA, 25.11.2019 günündeÜyeler Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın K. OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Dava, Uludağ Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmakta iken istifa eden davacının, yurtdışında doktora yapmak üzere görevlendirilmesi sebebiyle imzaladığı yüklenme ve kefalet senetlerinin iptali ile mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Davacının, 2547 sayılı Kanunun 35. maddesi uyarınca görevlendirilmeden önce içeriği ve kapsamı idarece belirlenmiş olan söz konusu taahhüt ve kefalet senedini imzalaması Bir Üniversite Adına Bir Diğer Üniversitede Lisansüstü Eğitim Gören Araştırma Görevlileri Hakkında Yönetmeliğin 4/4. maddesinin emredici hükmü olup, bu senedi imzalamaması durumunda görevlendirmesinin yapılmayacağı ve davacının görevine son verilebileceğinden davacının söz konusu senedi hür iradesiyle imzaladığından söz etmek hukuken olanaksız olduğu gibi içeriği ve kapsamı tamamen idarece belirlenmiş olan bu taahhüt ve kefalet senedinin maddelerini müzakere edebilme ve değiştirme gücü ve olanağı da bulunmamaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Araştırma görevlilerinin, 2547 sayılı Yasa uyarınca başka bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önünde bulundurulduğunda, davacının bu taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanınım ilgilendiren bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Özel hukuk hükümlerine göre yapılmayan, statü hukukundan kaynaklanan hak ve yükümlülüklere dair mecburi hizmet, atanma, ilişik kesme gibi hususları içeren ve Yönetmelik uyarınca 2547 sayılı Yasanın 35. maddesine göre yapılacak görevlendirmelerde imzalanması zorunlu tutulan dava konusu taahhüt ve kefalet senedi bu özellikleri nedeniyle tipik bir idari sözleşmedir.

Bu itibarla, idarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı görevli bulunduğundan mecburi hizmet yükümlülüğünün kaldırılması talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlem ile yüklenme ve kefalet senedinin iptaline yönelik uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye Üye
AydemirAhmet
TUNÇ ARSLAN